

85 let organizirane vodooskrbe v Šaleški dolini

Ali šteje za začetek javne vodooskrbe v Šaleški dolini leto izgradnje prvega zajetja pitne vode in cevovodov leta 1930, ali leto kasneje (1931), ko so bila uradno dokončana vsa dela in je bil narejen strokovni pregled, je stvar debate. Če za začetek štejemo leto 1931, ko je bil vodovod predan v uporabo, potem letos praznujemo 85. letnico organizirane vodooskrbe v Šaleški dolini.

Že davnega leta 1928 so v Šoštanju ugotovili, da dotedanja individualna oskrba s pomočjo podtalnice z individualnimi vodnjaki ne zadošča, oziroma da tak način oskrbe ne ustreza pogojem za obstoj in razvoj naselij ter gospodarstva. Zato so se po sklepu mestnega odbora odločili za izgradnjo **prvega javnega vodovoda** iz vodnega vira na Razpodovnikovem posestvu, imenovanega »Tajhtov izvir«, ki je imel takrat izdatnost 7 l/s. Leta 1930 so pričeli z izgradnjo zajetja in cevovodov v dolžini 14 kilometrov ter vodohrana na Gorici s prostornino 150 m³. Konec tega leta so bila dela dokončana do te faze, da so lahko pričeli s pitno vodo oskrbovati približno 1700 prebivalcev. Za uradni začetek delovanja javnega vodovoda pa šteje pomlad 1931, ko so bila dokončana vsa dela in je bil izveden tudi kolovdacijski pregled opravljenega dela, obenem pa še posvetitev vrelca, ki ga je opravil župnik Erenko. Z izgrajenim vodovodom je gospodarila občina Šoštanj.

Skromen, vendar pomemben začetek javne vodooskrbe v Šaleški dolini je bil plod želja mnogih naprednih meščanov Šoštanja, med katerimi so prednjačili obrtniki, trgovci in premožnejši meščani. Največji znesek med njimi je prispeval takratni lastnik tovarne usnja Vošnjak, ki je vodo iz vodovoda uporabljal za tehnološko vodo.

Danes si nezanesljivo oskrbo s pitno vodo kar težko predstavljamo, še težje pa se vživimo v čas, ko je bila individualna oskrba z vodo nekaj povsem normalnega. Kako velika in napredna je bila takrat ideja izgradnje javnega zajetja pitne vode in pripadajočih cevovodov, kaže več kot dvajset let mlajši podatek, ki pa lahko kljub temu služi za boljše razumevanje časa in razmer, in sicer, »da je bilo leta 1954 v celotni Sloveniji le 4 % stanovanj s kopalnico. V slovenskih mestih pa je imela po uradnih podatkih svojo kuhinjo samo le četrtnina stanovanj, stranišče na izplakovanje desetina, vodovod pa je bil napeljan le v 11 % stanovanj¹«.

Mnogih problemov oskrbe s komunalnimi dobrinami, s katerimi so se srečevali naši predniki, danes več ni. Se pa zato pojavljajo nekateri novi, ravno tako pereči problemi, ki jim moramo posvečati veliko pozornosti. Človek danes s svojimi aktivnostmi močno prispeva k onesnaževanju voda. Na kakovost voda močno vplivajo neurejeni izpusti odpadnih vod tako iz gospodinjstev kot industrije, stanje pa še dodatno poslabšuje nepravilno odlaganje odpadkov ter intenzivna kmetijska pridelava. Ohranjanje kakovosti posameznega vodnega vira in zagotavljanje zadostnih količin zdravstveno ustrezne pitne vode sta zato temeljna cilja in hkrati osnova za nadaljnjo oskrbo s pitno vodo v Šaleški dolini tudi v tretjem tisočletju.

---

¹ Slovenska novejša zgodovina 2; Od programa zedinjene Slovenije do mednarodnega priznanja Republike Slovenije 1848 -1992; MK založba, str. 1014.

55 let pravnih predhodnic Komunalnega podjetja Velenje

V petinpetdesetih letih delovanja pravnih predhodnic Komunalnega podjetja Velenje in oskrbe prebivalcev na področjih vseh treh občin, se je v Šaleški dolini marsikaj spremenilo. Nekaj pa vendarle ostaja – to je zanesljiva, kakovostna in cenovno ugodna oskrba naših uporabnikov s komunalnimi dobrinami.

V Velenju so z organizirano vodooskrbo začeli po II. svetovni vojni, v okviru organizacije Rudnika lignita Velenje (to je značilno tudi za ostale komunalne ter še mnoge druge dejavnosti). Za zagotavljanje potreb po premožu je bilo treba zgraditi stanovanja za nove delavce, pa tudi trgovine, šole in ostale objekte. S tem pa so zelo naraščale potrebe po komunalnih dobrinah in storitvah, ki jih zunanji obrat rudnika ni mogel več opravljati v okviru svojih dejavnosti. Iz tega razloga je bilo leta 1955 ustanovljeno prvo komunalno obrtno podjetje z imenom VEKO.

Ker sama komunalna dejavnost ni bila donosna, se je podjetje bolj nagibalo k izvajanju gradbenih dejavnosti (iz te se je kasneje razvilo gradbeno podjetje Vegrad). Vedno bolj številni infrastrukturni objekti pa so terjali izvajalca, ki se bo ukvarjal izključno s komunalnimi storitvami. Tako so odgovorni s politične in gospodarske strukture v občini sklenili, da je treba dejavnosti ločiti. Delavski svet zadevnega podjetja je, dne 13. 2. 1961, sprejel sklep o ustanovitvi **Komunalnega podjetja Velenje – Šoštanj** s sedežem v Velenju, na Celjski cesti 73 a, ki je začelo uradno poslovati **9. maja leta 1961**, ko je bilo vpisano v sodni register Okrožnega gospodarskega sodišča v Celju.

Komunalno podjetje Velenje – Šoštanj je sprva štelo le 33 zaposlenih, ki so vzdrževali občinske ceste, javne vodovode, kanalizacijo, javno snago, javno razsvetljavo, parke in nasade. Njihova nova dejavnost pa je bila upravljanje in vzdrževanje pokopališč. Hkrati torej mineva tudi 55 let od začetka opravljanja **pogrebne službe v okviru komunalnih dejavnosti**. Leta 1961 so namreč po zakonu o pokopališčih prenehale delovati pokopališke uprave Šoštanj, Velenje in Šmartno ob Paki, njihovo delo pa je bilo preneseno na komunalno podjetje.

Z razvojem in širitvijo komunalnih dejavnosti, raznih združitvah, razdružitvah in odcepitvah ter preimenovanjih pravnih subjektov, je danes Komunalno podjetje Velenje proizvod nekega časa, razvoja, idej in dejanskih potreb. Še vedno opravljamo dejavnosti in rokujemo z dobrinami, brez katerih si življenja ne moremo več predstavljati. Svoja omrežja širimo tudi na manj gosto poseljena območja, skrbimo za varno oskrbo s pitno vodo, pravilno odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda, ki se stekajo na novo Centralno čistilno napravo Šaleške doline, zagotavljamo oskrbo s toploto, zemeljskim plinom in edini v Sloveniji oskrbo s hladom ter zgledno upravljamo s pokopališčema Podkraj in Škale.

Naši cilji in želje pa se niso končale tukaj, saj smo z izvedbo kohezijskih projektov »Celovita oskrba s pitno vodo v Šaleški dolini« in »Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v Šaleški dolini« še dvignili nivo oskrbe s komunalnimi dobrinami na področjih vseh treh občin.

Z izvedbo projekta »Celovita oskrba s pitno vodo v Šaleški dolini« smo zgradili še manjkajoče dele vodovodnega omrežja in s tem zagotovili skoraj 100-odstotno priključenost uporabnikov na vodovodne sisteme, v treh novih napravah za pripravo pitne vode pa zagotavljamo še zanesljivejše čiščenje pitne vode. Z izgradnjo manjkajoče kanalizacije na območjih, ki so v državnem programu opredeljena kot območja, ki morajo biti skladno z evropskimi direktivami na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda opremljena s kanalizacijo, smo prav tako dosegli osnovni cilj projekta »Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v Šaleški dolini« in omogočili nove priključitve uporabnikov na kanalizacijski sistem.

Poslanstvo Komunalnega podjetja Velenje je bilo in ostaja neposredno opravljanje javnih služb s področja komunalnega gospodarstva, s katerimi se zagotavljajo komunalni proizvodi in storitve. Še nadaljnje si bomo prizadevali, da ga izpolnjujemo v smislu slogana podjetja:

Komunalno podjetje Velenje - okolju, uporabnikom in zaposlenim prijazno podjetje.

Jasmina Šalamon, prof.